

Kırsal Turizmde; Girişimcilik ve Örgütlenme

Nedim ZURNACI

Kırsal Turizm Derneği Başkanı, MANİSA

Özet

Türkiye’de yöresel zenginliği bulunan kırsal destinasyonlar sayıca fazla olduğu halde kırsal turizm yaygınlaşmış bir olgu değildir.

Kırsal peyzaj değeri yüksek, yerel kültür özelliklerinin korunduğu, özgün yöresel ürünlere sahip kırsal yerleşimlerin, bir yandan tarımsal faaliyetler sürdürülürken aynı zamanda turizm amaçlı değerlendirilmesi, kırsal kesimde istihdam imkânlarını artıracaktır.

Türkiye’de artan kentleşme ile birlikte kırsal yörelerin rekreasyon alanları olarak cazibesi artmakta ve kentli nüfusun kırsalda gerçekleştirebileceği faaliyetler çeşitlenmektedir. Ülkemizin tarım potansiyeli ve gelişen doğal yaşam sağlıklı beslenme bilinci dikkate alındığında, çiftlik turizmi faaliyetleri hem işletmeler hem de tüketiciler açısından zengin fırsatlar sunmaktadır.

Ülkemizde kırsal turizm, eko turizm ve çiftlik turizmi işi ile uğraşanlar genellikle bireysel çalışmalar yapmaktadır. Bu nedenle tanıtım, pazarlama ve alt yapı destekleri ve finansman ihtiyaçlarının karşılanmasında güçlükler yaşanmaktadır. Örgütlenme yetersiz olduğundan lobcilik de yapılamamaktadır.

Bölgemizde tarım ve hayvancılık yapılan köylerin doğal güzellikleri, tarihi özellikleri, kültürü ve kırsal yaşamı değerlendirildiğinde yerli ve yabancı turistler için çekici özelliklere sahiptir. Bu potansiyeli kullanmasını öğrenen girişimciler turizmin lokomotif bir sektör olarak bölgeyi kalkındıracak bir duruma gelmesini sağlayacaktır.

Öncelikle yerelde örgütlenme yapılırken, en küçük yerleşim birimi olan köyde çiftçilerin muhtarın ve şehirdeki kamu kurumlarında çalışanların ve turizm sektöründe çalışan uzmanların da içinde olduğu gönüllü sivil toplum kuruluşu kurulmalıdır.

Uygun yörelerde kırsal turizm potansiyelinin belirlenmesi, kırsal turizmin öncelikli olarak uygulanacağı pilot bölgelerin ve yerleşmelerin seçilmesi ile çalışmalara başlanabilir. Seçilen bölgenin envanter çalışmaları tamamlandıktan sonra kamu, meslek odaları, yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle eylem planı hazırlanmalıdır.

Derneğimiz; Kırsal Turizm Girişimciliğinin geliştirilmesi için Üniversitelerimizden ve Avrupa Birliği projeleri ile yurt dışından bilgi desteği alarak, kırsal turizm stratejisi oluşturarak, kırsal yerleşimlerde ev pansiyonculuğunun ve çiftlik turizmi alt yapısının geliştirilmesi konularında eğitimler yapmakta olup girişimcilerin tanıtımının yapılması konusunda fuarlarda stand açılması, yazılı ve görsel basın ile iletişim kurarak kırsal turizm sektörünün geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal turizm, girişimcilik, örgütlenme.

KIRSAL TURİZMDE; GİRİŞİMCİLİK

Ülkemizin tarım potansiyeli ve gelişen doğal yaşam, sağlıklı beslenme bilinci dikkate alındığında; tarım turizmi, çiftlik turizmi, ekoturizm gibi kırsal turizm girişimciliği hem çiftçiler hem de tüketiciler açısından zengin fırsatlar sunmaktadır.

Kırsal Turizm; İnsanların doğal ortamlarda dinlenmek ve değişik kültürlerle bir arada olmak amacıyla bir kırsal yerleşmeye günübirlik veya konaklamak üzere gidip, yöreye özgü etkinlikleri izlemeleri ya da katılmalarıyla gerçekleşen bir turizm türüdür.

Tarım Turizmi; Temel olarak küçük çiftlikler olmak üzere, çiftçilere ek gelir sağlamak amacıyla bağ, bahçe, tarla, ahır, ağıl, kümes vb tarımsal üretim alanları ile küçük ölçekli ve geleneksel gıda işleme tesisleri gibi faaliyet alanlarını ziyaret etmek, günlük işlerine katılmak, çiftlik evinde geceleme, gezinme, eğlenme, alışveriş yapmak ve bazen de eğitim almak gibi aktivitelerin bir veya birkaçını kapsayan bir turizm türüdür.

Kırsal alanlarda faaliyet gösteren girişimciler ve çiftçiler için, bölgesel potansiyelin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla tarım, zanaat, doğa, kültür, turizm ve eğitim alanlarını kapsayan bir bütünleştirme çalışmasıyla kırsal turizm sektörünü geliştirerek kırsalda ekonomiyi çeşitlendirmek mümkündür.

TARIM TURİZMİ FAALİYETLERİ

1- Konaklama Hizmetleri

• Konaklamalar kısa (günübirlik, hafta sonu) veya uzun (genelde 1 haftadan fazla) süreli olarak gezi, piknik, hafta sonu tatili, kırsal alanda düğün törenleri, yıldönümleri kutlama, balayı, eğitim-öğretim alma, kırsal alanda yaşama gibi amaçlarla yapılır. Çiftlik faaliyetlerine katılmak veya sadece gezip görmek ve vakit geçirmek üzere gerçekleştirilir.

- Kısa süreli konaklama
  - Oda ve kahvaltı
  - Çiftlik evinde oda

- Pansiyonlar
- Özel konaklama evleri
- Uzun süreli konaklama
- Çadırli kamp alanları
- Gençlik kamp alanları
- Yaşlı/Emekli evleri (kiralama)
- Konuk çiftçi
- Çiftlikte kalma, hayvan yemleme, hasat, ekim, dikim vb iştirak karışılığı çiftlik evinde konaklama

2-Eğitsel faaliyetler

- Organize turlar
- Okul grupları, büyük grupları, tur grupları
- Tarımsal eğitim programları
- Yetiştiricilik, ekim, dikim, bakım, gübreleme, ilaçlama, mekanizasyon,
- Teknik eğitim turları
- Doğa eğitimi programları
- Doğal yaşam, kırsal yaşam, bitkiler, hayvanlar
- Demonstrasyonlar
- Ürün tanıtım programları,
- Peynir yapımı, reçel yapımı, bal işleme,
- Şarap , bira yapımı, el sanatları
- Ekzotik-Kültürel-Sportif Turlar
- Tarım tarihi
- Tarihi çiftlik ve binalar
- Ekzotik hayvanlar
- Hayvan eğitimi, binicilik

3-Özel günler ve şenlikler

- hasat günleri/şenlikleri
- ürün festivalleri
- kırsal müzik ve halk oyunları,şenlikleri
- özel günler ve tatil kutlamaları
- kermesler

4-Doğrudan Satışlar

Taze veya işlenmiş gıda (un, kırma, ezme, tarhana, marmelat, turşu, konserve, bal, pekmez, reçel, kurabiye, tatlı, şarap, kuru veya tütülenmiş gıda, baharatlar, mum, el işlemleri, ağaç işlemleri ve diğer hediyelik eşyalar satışlarıdır. Bu satışlar doğrudan üretici tarafından aşağıdaki şekillerde yapılır.

- Çiftlikte satışlar
  - Çiftlikte ürün satışları
  - Kendin topla satışları
  - Ağaç/Parsel kirala satışları
- Çiftlik dışı satışlar
  - Yol kenarı tezgahları
  - Tarımsal/kırsal el işleri/hediyelik eşya dükkanları
  - Şenlik, fuarlar
  - Çiftçi Pazar Yerleri

5-Dışarıda Düzenlenen Aktiviteler

- Kamp kurma/piknik yapma
- Yaban hayatı izleme ve fotoğraf çekme

- Okçuluk
- Çim kayağı
- Kaya inişi
- Doğa yürüyüşü

SERTİFİKALI ÇİFTÇİ PAZARLARI

Sertifikalı çiftçilerin kendi yetiştirdikleri ürünleri satmak için tahsis edilmiş pazar yeri türüdür. Bu pazar yerlerinde yetiştiriciliği yapılan ürünler dışında diğer tarımsal ürün ve gıdalar ile tarımsal olmayan malların satışı da yapılabilir. Sertifikalı Çiftçi Pazarları'nın kuruluş ve işleyişi yönetmeliklere ve pazar gereksinmelerine göre düzenlenmektedir.

TÜKETİCİ DESTEKLİ TARIM

Çiftçiler ile tüketici grupları arasındaki ortaklığa dayanır. Tüketiciler, belli ürünleri, kalite ve yetiştirme özellikleri itibariyle tanımlar. Çiftçi tüketicinin istediği ürünleri yetiştirir ve tüketiciler belirlenen ücretle satın alırlar. Bu iş çiftçi grupları veya tüketici grupları tarafından organize edilebilir.

Çiftçiye ait arazi Hobi Bahçeleri olarak düzenlenebilir ve şehirde yaşayan insanlara parsellere bölünerek kiraya verilebilir.

TARIM TURİZMİ MODELLERİ

- Ek işletme modeli
- Tümleyici işletme modeli
- Tam işletme modeli

EK İŞLETME MODELİ

Tarım turizminde ek işletme modeli çiftliğin çok az düzeyde turizm faaliyetlerine katılmasıdır. Örneğin, bir hayvancılık işletmesi hayvansal üretim hakkında bilgi vermek üzere ayda birkaç defa okul grubu ziyaretlerine açılabilir. Ek modeldeki işletmeler ayrıca işletmelerinde konuk çiftçi ağırlayabilirler

TÜMLEYİCİ İŞLETME MODU

Çiftliklerin gelir modelinin yarısı veya önemli bir bölümünü tarım turizminden sağlandığı işletme türleridir.

Örneğin, elma yetiştiricisi üretmiş olduğu elmaların yarısını komisyoncuya satarken diğer bir yarısını tarım turizmi kapsamında doğrudan çiftlikte (satış, kendin topla, ağaç kiralama) veya çiftlik dışındaki pazaryerlerinde satıyorsa bu işletme tarım turizmini tümleyici işletme modelinde yapmaktadır

TAM İŞLETME MODELİ

Çiftliğin tamamen tarım turizmine yönelik faaliyette bulunmasıdır. Örneğin çiftlikte gününbirlik veya hafta sonu turları için çiftlikte üretilen sütlerden yoğurt ve peynir,lor yapmak için mandra açmak, pansiyon çalıştırmak gibi faaliyetleri kapsamaktadır. Bu tür işletmelerde gelir modeli tarım turizmine dayanmaktadır.

Tarım Turizmine Başlamak İçin:

Tarım turizmine başlamanın temeli, çiftliğinizin,

faaliyetinizin ve kaynaklarınızın tarım turizmine uygun olup olmadığına, bu işi yapıp yapamayacağınıza bakmanızdır. Karar verildikten sonra kaynaklar belirlenmeli ve bir iş planı geliştirilmelidir.

- Kişisel değerlendirme
- İşletme amaçları ve hedefleri belirleme
- Dış kaynaklar ve faktörleri gözden geçirme
- İç kaynakları değerlendirme
- İş planı geliştirme
- Uygulama

OKUL-ÇİFTLİK İŞBİRLİĞİ EĞİTİM PROGRAMI

Hayat boyu sağlıklı beslenme alışkanlıklarını teşvik etmek için en etkili yol, çocukların ilköğretim yıllarında tarımsal ve hayvansal ürünlerin yetiştirildiği ortamları ziyaret etmeleri ve bilgilendirilmeleri ile doğru beslenme kavramlarını öğrenmelerini sağlayacaktır.

İlköğretim öğrencilerinin hayatlarını tarımın nasıl etkilediğini öğrenmeleri amacıyla; kırsal alanda çiftlik turizmi alt yapısı olan tesislerde çocukların sağlıklı üretim ve sağlıklı beslenme metodlarını deneysel olarak öğrenmeleri gerçekleşecektir.

Okul-Çiftlik İşbirliği Eğitim Programı ile; çevresel ve tarımsal okur yazarlığın eğlenceli ve heyecan verici şekilde öğretilmesi 3 yaşından büyük çocuklara okul öncesi okullarda ve ilk öğretim okullarında teşvik edilmelidir.

Eğitim programı, öğretmenler, çocuklar, çiftçiler arasında etkileşim yaratacak ve şehirler ile kırsal yaşam arasında kültür köprüsü kurulmasını da sağlayacaktır.

Kırsal Turizmde Girişimcilik Modelleri

- Hobi bahçeleri tesisi
- Yöresel lokanta işletmeciliği
- At biniciliği tesisi
- Paintball tesisi
- Macera parkı tesisi
- Sportif olta balıkçılığı tesisi
- Rafting (Lastik bot ve kano işletmeciliği)
- Kırsal pansiyon tesisleri
- Sertifikalı, kontrollü avlak sahası işletmeciliği

Kırsal Turizmde Deneysel Pazarlama

İşletmelerin son zamanlarda rakiplerinden farklı olmak için başvurdukları bir diğer yol ise, “deneysel pazarlama”dır. Ürün çeşitliliğinin artması ve giderek ürünler arasındaki farkların azalması sonucunda firmalar müşterilerine ürünlerle birlikte deneyimler yaşatmayı amaçlamaktadırlar.

Her deneyim, sahnelenen olayla ilgili bireyin o andaki bedensel ve ruhsal durumu arasındaki etkileşimin ürünüdür ve deneyimin değeri tüketicinin hafızasında unutulmayan anı olarak kalmaktadır.

Deneyim Yaratmanın Formülü

Deneyim yaratmak için işletmeler öncelikle müşteri

memnuniyetini yeniden tanımlamalı ve gerçekte müşteri ne istiyor sorusuna yanıt aramalı, müşterinin istediğini elde edemediğinde ne tür fedakarlıklara katıldığını saptamalı ve müşterilerin katlandıkları bu fedakarlık karşılığında müşterilere hiç beklemediği sürprizler yaparak müşterileri şaşırtarak mutlu etmelidirler. Deneysel pazarlama işletmelerin müşterilerine eşsiz ve unutulmaz deneyimler yaşatarak müşteri sadakatinin sağlanmasıdır.

Deneysel Pazarlamanın Başarılı Uygulaması

Örnek: Hobi Bahçeleri

Deneysel Pazarlama müşterinin duyularına ve duygularına hitap eder.

Tat alma duyusuna hitap eden sebzeler, toprağı çapalama, tohum ekip fide yetiştirme, sulama ve üretim süreci insanlara terapi gibi gelir ve farklı duyguları bir arada yaşamasını sağlar.

KIRSAL TURİZM POTANSİYELİNİN HAREKETE GEÇİRİLMESİ İÇİN GEREKLİ ŞARTLAR

1-HİKAYESİ VEYA ÇEKİCİ YÖNLERİ OLACAK, (Tarihsel miras, yerel gelenekler, yöresel mutfak ve eşsiz doğal çevre)

2-GİRİŞİMCİ ve YEREL İNSİYATİF OLACAK,

3-ÖRGÜT OLACAK,

-Dernek, Kooperatif, Şirket

4-KAMU KURUMLARI DESTEĞİ OLACAK

KIRSAL TURİZMDE; ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI

Manisa ilinin Salihli ilçesinde Tekelioğlu köyünde 15 kişilik bir grubu köyü gezerken gördüm. Başlarında elinde kaval olan ve aslında Türk olan ama Amerika’da yaşayan bir kişinin onlara köy ve çevresi hakkında bilgiler verdiğini duydum.

O köyde tarımsal üretim organik olarak yapıyordu. Koyun yetiştiriciliği ve Süt inekçiliği de küçük sürüler halinde yapılmaktaydı. Ayrıca gölde balık avcılığı yapan kooperatif vardı ve biz sadece bu faaliyetlerin ekonomik getirileri üzerinde duruyorduk.

Oysa, köy çevresinde Lidya devletinin kral mezarları bulunuyordu. Tümülüslerin üzerinde kurtuluş savaşında yapılmış siperler vardı. Gölde 144 çeşit kuş türü bulunduğunu öğrendikten sonra bu özelliklerin ekonomik olarak gelir getireceğini düşünerek ekoturizm konusunda mesleki olarak kendimizi geliştirmek için Avrupa Birliği projesi yapmaya karar verdik.

Avrupa’da Ekolojik Tarım, Eko Turizm Eğitim ve Uygulamalarının İncelenmesi Projesi

Avrupa ülkelerindeki ekoturizm sektörünü öğrenmek amacıyla, Leonardo da Vinci programından hazırladığımız “Avrupada Ekolojik Tarım ,Eko Turizm Eğitim ve Uygulamalarının İncelenmesi” konulu AB eğitim projesi gereğince Almanya’nın Leipzig şehrinde ve Sachsen bölgesinde çiftlik turizmi, köy ve kasaba

turizmi konularında incelemeler yaptık. Manisa ve ilçelerinde yaygınlaştırma eğitimleri yaptık.

Bu çalışmaların devam ettirilebilmesi için dernek kurup kırsal turizm misyonunu ülkemizde yaymaya karar verdik.

Manisa ilinde Kırsal Turizm Derneği ve Kamu Destekli Kırsal Turizm Modeli

Derneğimiz, köylerde ve kasabalarda kültürel mirasımızın, geleneksel el sanatlarının, doğal güzelliklerin ve tarihi eserlerin korunarak kullanılması, eko turizm, tarım turizmi, çiftlik turizmi ve köy turizmini kapsayan kırsal turizmin geliştirilmesi, tarım ürünlerinin sağlıklı üretimi, ambalajlanması ve pazarlanması konusunda yerel halkı bilgilendirerek iş ve gelir imkanlarının artırılması amacı ile kurulmuştur.

Derneğimizde; 10 adet girişimci üye ve farklı konularda uzman 48 kişi olmak üzere toplam 58 üye vardır.

Derneğimiz; Kırsal Turizm Girişimciliğinin geliştirilmesi için Üniversitelerimizden ve Avrupa Birliği projeleri ile yurt dışından bilgi desteği alarak, kırsal turizm stratejisi oluşturarak, kırsal yerleşimlerde ev pansiyonculuğunun ve çiftlik turizmi alt yapısının geliştirilmesi konularında eğitimler yapmakta olup, girişimcilerin tanıtımının yapılması konusunda fuarlarda stand açılması, yazılı ve görsel basın ile iletişim kurarak kırsal turizm sektörünün geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapmaktadır.

Öncelikle yerelde örgütlenme yapılırken, en küçük yerleşim birimi olan köyde çiftçilerin muhtarın ve şehirdeki kamu kurumlarında çalışanların ve turizm sektöründe çalışan uzmanların da içinde olduğu gönüllü sivil toplum kuruluşu kurulmalıdır.

Kırsal Turizm Örgütlenmesinde İlk 11 Kişi

- 1-Üniversiteden Akademisyen Desteği
- 2-Ziraat Mühendisi
- 3-Arkeolog
- 4-Orman Mühendisi
- 5-Tarih, Coğrafya, Edebiyat, İngilizce Öğretmeni
- 6-El Sanatları Ustası
- 7-Fotoğrafçı - Reklam Ajansı
- 8-Çiftçi
- 9-Muhtar
- 10-Seyahat Acentası Sahibi
- 11-Belediye Başkanı

Kırsal Turizm Derneğine ait web sitesini kurarak internet aracılığı ile ülkemizdeki diğer şehirlerde kırsal turizme ilgi duyan girişimcilere ve araştırma yapan kişiler ile iletişime geçerek kırsal turizm misyonumuzu yaymaya başladık.

Kırsal Turizm Örgütümüzün Yaptığı İşler

Kırsal turizmle ilgili stratejileri belirlemek,
Kırsal Turizm Girişimcilerini örgütlemek ve yardımcı olmak.

Kırsal turizm konusunda Televizyon ve Radyo programlarına katılmak,

Yerel yönetimler ve Üniversiteler ile işbirliği yapmak.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile işbirliği çalışmaları

Kırsal Turizm ile ilgili Seminer, Konferans, Çalıştay, Panel, Sempozyum düzenlemek

Manisa Spil dağı Hanımağa Çiftliği Kırsal Konaklama Tesisi

Hanımağa çiftliğinin sakinleri 4000 metrekarelik çiftlik bahçesinde çeşit çeşit meyve ağaçlarını yetiştiriyor ve sebzeleri tohumdan itibaren doğal olarak üretiyorlar. Kırsal konuk evi 2 oda, 1 yemek salonu, mutfak, banyo, tuvalet ve çatı katından oluşmaktadır.

Hanımağa çiftliğinin etrafında bulunan doğal güzellikleri, sülüklü gölü, yılkı atlarını ve tarihi yerleri görmek için doğa yürüyüşleri yapabilirsiniz. Derneğimize üye olan girişimcimizin tesisinin tanıtımı için aşağıdaki faaliyetler yapılmıştır.

Tanıtım Faaliyetleri

- Broşür hazırlanması,
- Yerel ve bölgesel gazete ve dergilerde Hanımağa çiftliğinin tanıtılması
- Yerel, bölgesel ve ulusal TV'lerde tanıtım programları
- Fuarlarda tanıtım standları kurulması,
- İnternet'ten pazarlama; Web sitesi kurulması ve hedef kitleye elektronik postalar gönderilmesi.

Kırsal Turizmi Geliştirme Çalıştay

Kırsal alanlar sadece tarım ve hayvancılık yapılan yerler değil; sosyal, ekonomik, kültürel ve doğal güzellikleri barındıran ekonomik bir bütündür. Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Tarım Müdürlükleri, Çevre ve Orman Müdürlükleri, Milli Eğitim Müdürlükleri, Ziraat Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Özel İdare Müdürlükleri, Yerel Yönetimler ile işbirliği içerisinde çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Uygun yörelerde kırsal turizm potansiyelinin belirlenmesi, kırsal turizmin öncelikli olarak uygulanacağı pilot bölgelerin ve yerleşmelerin seçilmesi ile çalışmalara başlanabilir. Seçilen bölgenin envanter çalışmaları tamamlandıktan sonra kamu, meslek odaları, yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle eylem planı hazırlanmalıdır.

Manisa Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Tarım Müdürlüğü, Çevre ve Orman Müdürlüğü, Ege Üniversitesi, Kamu Kurumları, Meslek Odaları, Kırsal Turizm Derneği, Yunt Dağlılar Kültür ve Turizm Yardımlaşma Derneği ve 9 köy muhtarlığı olmak üzere toplam 33 kurum ve kişinin katılımı ile Kırsal Turizmi Geliştirme Çalıştayı yapıldı.

Kırsal Turizm Çalıştayı düzenlenmesindeki temel amaç, Yunt dağ bölgesinde kırsal turizm potansiyelini belirleyerek, kırsal turizmin öncelikli olarak uygulanacağı

pilot köylerin seçilmesi ve yöre kırsal mirasını öne çıkaran örnek model kırsal turizm uygulamaları geliştirmektedir. Böylelikle bölge insanların doğal ve kültürel varlıkları koruyarak yararlandığı, sürdürülebilir tarım ile yörenin kendi gücüne dayanan katılımcı bir yaklaşımla kırsalda ekonomiyi kırsal turizm ile çeşitlendirerek kırsal nüfusun yerinde istihdamının sağlanmasıdır.

Kırsal Turizmi Geliştirme Planı

- 1-Alan İncelemesi (GZFT analizi)
- 2-Çalıştay
- 3-Eylem Planı İzleme Toplantıları
- 4-Turistik Ürün Oluşturma ve Pazarlama Semineri
- 5-Turistik Ürün Oluşturma ve Pazarlama Çalışmaları Değerlendirmesi
- 6-Bilgilendirme ve Tanıtma Turları Düzenlenmesi

Ekonomisi Zayıf Bölgelerde, Kırsal Turizm Girişimcilik Niteliklerinin Geliştirilmesi Projesi

AB Eğitim ve Gençlik Programları Hayat Boyu Öğrenme Programlarından olan Leonardo da Vinci Ortaklıklar Projesi kapsamında Bulgaristan'ın koordinatör olduğu "Ekonomisi Zayıf Bölgelerde, Kırsal Turizm Girişimcilik Niteliklerinin Geliştirilmesi" adlı proje 2 yıl sürmüş olup, sekiz toplantı sonucunda; kırsal turizm konusunda iyi uygulamaların yerinde görülmesi ve proje ortağı ülkelerin bu konudaki yasal mevzuatlarının karşılaştırılması ve kırsal turizm girişimciliğinin geliştirilmesi konusunda bir yol haritasının çıkarılması amacıyla Avrupa Birliği projesi çok yararlı olmuştur.

Derneğimizce AB projesi kapsamında Bulgaristan, İtalya, Romanya ve Türkiye'den Kırsal Turizm Derneği'nin katılımıyla hazırlanan; "**Kırsal Turizm Girişimci Rehberi**" ülkemizdeki kamu kurumlarının, yerel yönetimlerin, meslek odalarının sektörün geliştirilmesi konusunda işbirliği yapmalarına, girişimcilerin ve çiftçilerin ise kırsal turizm sektöründe başarılı olmalarına yardımcı olacak bir bilgi kaynağıdır.

Aydın Kuşadası Kirazlı Ekolojik Yaşam Derneği ve Özel Değirmen Çiftliği İşbirliği

Kirazlı Ekolojik Yaşam Derneği Davutlar'daki Değirmen Çiftliği'nin de desteğini alarak başlattıkları projelerinin hedefini şöyle belirledi. "Meyve ve sebzesinin yerli, köyün gerçek köy olarak kaldığı bir yerleşim olarak devam edebilmek". Bunun için GEF Küçük Destek Programı'nın (SGP) desteği ile ekolojik tarım sertifikalı yerli organik sebze fidanlığı kurulması ve köyde yerli meyvenin kaliteli, markalı, standart üretimi, işlenmesi, ambalajlanması için çalışıyorlar. Köye ait marka olarak köyün eski adı olan 'KÜPLÜCE' seçildi. Organik tarımla elde ettikleri ürünleri her pazar köy meydanına çıkarıp çevre ilçelerden ve İzmir'den müşteri gelmesini bekliyorlar. Tezgahları rengarenk, taptaze... Çiçeği burnunda kabaklar, pembe-sarı kirazlar, bamyalar, semizotları. Bahçeden koparıp getirdikleri

meyve sebzelerin etiketlerini özenle yerleştirip, pazar önlüklerini takan köylü kadınlar pazara gelenlerle sohbet etmeyi, yemek tarifi vermeyi çok seviyorlar.

Muğla İlinde Kamu Destekli Kırsal Turizm Modeli

Muğla ilinde Özel İdare Müdürlüğü bünyesinde Muğla El Sanatları Limited Şirketi (MELSA) kurulmuştur. Gevenes köyünün Ormancı türküsünün yaşandığı yerleşim yerinde; Kahvehanenin ve değirmenin restarasyonu, köy yollarının parke taşı ile kaplanması, tuvaletlerin ve otoparkın kamu tarafından yapımı gerçekleştirilmiştir. Muğla köylerinde el sanatları yapan küçük girişimcilerin ürünlerinin satın alınarak MELSA tarafından satışının yapıldığı bir dükkan açılmıştır. Köyde küçük çiftçiler tarafından üretilen tarımsal ürünler, köy ekmekleri ve kekik suları ziyaretçilere satılarak ek gelir sağlanmaktadır.

Saklıkent kanyonunun gezilmesi için su üzerinde kayalara bitişik yapılan yürüme yolları ziyaretçilerin bölgeyi gezmelerinde kolaylık sağlamaktadır. Kanyon içindeki Girişimciler kırsal lokantalarda günübirlik ziyaretçilere hizmet sunmaktadırlar. MELSA kanyon girişinde ziyaretçilerden giriş ücreti almaktadır.

Çevre köylerdeki çiftçilerin yetiştirdikleri ürünleri satmaları için ahşap satış yerleri oluşturulmuştur. Çevre ve Orman Müdürlüğü ile Opet firmasının sponsorluğunda otopark alanı ve tuvaletler yapılmıştır. Kamu tarafından yapılan bu alt yapıdan sonra kanyon dışında kırsal lokanta kurulmuş ve çam ağaçlarına merdivenle çıkılabilen ahşap odalar yapılarak konaklama yapılabilir hale getirilmiş. Yayla yollarında büyük kamyonlarla doğa turları ve lastik botlarla çocuklara kontrollü rafting yaptırılmaktadır.

Fethiye ilçesinde Çiftlik turizmi işletmeciliği özel girişimciler tarafından yapılmaktadır. Çiftlikte konaklama tesisi, lokanta bulunmaktadır. Tarlada yetiştirilen ürünler ve çevre köylerde üretilen ürünler misafirlere sunulmaktadır. Deniz manzarası olan pansiyonlarda yerel ürünler konuklara sunulmaktadır.

Kırsal Turizm Derneği olarak ülkemizde kırsal turizm konusunda farkındalık yaratmak, belli bir standarda ulaşmış kırsal turizm girişimcilerinden uygun olanları derneğimiz çatısı altında toplayıp yerli ve yabancı turistlerin bu tesislerimize ulaşmasını sağlamak ve kırsal turizm politikalarının oluşturulmasında etkin bir görev yapmayı amaçlamaktayız.

Dünya Turizm Örgütü (Unwto):

Kırsal turizm için promosyonel çalışmalar,
Sivil inisiyatiflere (Yerel Eylem Grupları) yardımlar,
Uluslararası örgütler ve hükümetlerin gündemine kırsal turizmi sokma,
Politik ve mali destek sağlama,
Ulusal ve uluslar arası toplantılar düzenleme,
Kırsal turizmle ilgili yayınlar çıkarma.

Avrupa'da Kırsal Turizmle İlgili Girişimler

Avrupa Komisyonu 1991 yılında, Leader olarak

adlandırılan ve “Kırsal Ekonominin Geliştirilmesi için Faaliyetlerin Birleřtirilmesi” anlamına gelen bir topluluk girişimi başlatmıştır.

Leader ağı içerisinde ülkeler, ekonomik anlamda riskli saydıkları bölgelerde “Yerel Eylem Grupları” kurarak sayısız projeler yürütmüşlerdir.

Avrupa’da Kırsal Turizmle İlgili Organizasyonlar

Eurogites: Avrupa iftlik ve Köy Turizmi Federasyonu

www.eurogites.org

22 Ülkede 25 ye rgt bulunan fedarasyonda 170 bin konaklama birimi, 1.800.000 yatak,

Doğrudan ve dolaylı 500 bin kiřiye iř sađlanarak 37.000 milyon Euro’dan fazla gelir elde edilmektedir.

Eurogites’in bařlıca etkinlikleri:

Kırsal turizm mesleki alışmaları,

Enformasyon ađı,

Promosyon,

Üyeler arasında mesleki işbirliği,

Workshop, kongre ve yuvarlak masa toplantılarının düzenlenmesi gelmektedir.

“DÖRT MEVSİM BEREKET İÇİN KIRSAL TURİZMİ SEÇİN” www.kirsalturizm.com